

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Udrag fra Lyrik og prosa

Citation: Jacobsen, J. P.: "Lyrik og prosa", i Jacobsen, J. P.: *Lyrik og prosa*, udg. af Jørn Erslev Andersen ; Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 268. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjp08val-shoot-idm139992588602624/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Lyrik og prosa

- 194 *Pan*: hyrde- eller skovgud med bukkefodder og horn.
- 196 *Aftenberlingen*: *Berlingske Tidende* udkom 4 gange i døgnet – *Strandgræs*: fx marchalm. – *Liremand*: spillemand.
- 197 *af Folk*: af ordentlig herkomst. – *Rækker*: løsagtig kvinde; person, der tilhørte rækkerfolket eller (jy.) *Kjæltringerne*, som udførte ringcagtet arbejde, fx renovation. – *af de Sorte*: nedsettende betegnelse for sydlændinge. – *raade ene*: passe sig selv, være alene hjemme.
- 199 *klog*: ved forstandens fulde brug.
- 200 *Gurre, Valdemar og Tove*: G. er en borgruin syd for Gurre sø v. Helsingør. I folkesagn opholdssted for Valdemar Atterdag (ca. 1320-1375) og hans elskerinde Tove. Hun var Valdemar I den Stores samleverske, men blev i det 16. århundrede fejlagtigt gjort til Valdemar III As elskerinde. Valdemar A. giftede sig i 1340 med Helvig, som if. det samme folkesagn hævnedes sig på Valdemar pga. Tove ved at indebrænde Tove i badstuen og lade ham jage hvileløst rundt om natten i egnens skove efter hans død. – *Tynge*: tyngde. – *dølge(r)*: skjule.
- 201 *Borgeled*: lågen til slottet(s vindebro). – *Bur*: mindre værelse. – *række*: nå. – i *Vove*: i fare, faretruende situation. – *spanke*: spankulere.
- 202 *Kvæ*: vagttårn; if. Borup antagelig Flynderborg Slot v. Helsingør. – *Tind*: spids, tinde. – *Vang*: jordstykke.
- 203 *forfængelig Tant*: intetsigende pjat. – *uselig(e)*: fordømt. – *Harpeslet*: harpespil.
- 205 *Snekken*: se n.t.s. 36. – *hildet i*: indviklet i.
- 206 *Vide for jeg, Søg mig sanked*: lån fra et Eddadigt. – *Henning*: drosten Henning Podebusk. – *Svalen*: svalegangen. – *Rune*: her: tegn, symbol. – *Helvigs Falk*: (dronningen som) rovfugl, der slår ned på duen (Tove).
- 207 *vide Vej*: vildvej. – *Kringler*: sporehjul.
- 208 *Toften*: her nok: bondens jordlod. – *Hvisten*: (jy.) at smide med noget. – *Hors*: hest. – *Saa skade de ikke (. . .)*: øden vilde jagt, Valdemar og hans følge. – *Ledemod*: her: hænder, fodder, side. – *Vunder*: str. – *Elverskud*: folketetro: pludselig dødelig sygdom, forvoldt af elverfolk. – *Troldepi*: det skum, som omgiver skumcikadens larve; i folketroen opfattet som trolde-spyt. – *Men*: skade. – *Valtravn*: if. folketroen et ondsindet væsen i fugleskikkelse. – *Lokes Havre*: fast vending for noget uvirkeligt, der kun eksisterer som luftflåmren.
- 209 *ikkun*: kun. – *doble*: spille hasard. – *Palle Glob, Erik Paa*: adelsnavne.
- 210 *Kapus(er)*: ung kastreret hane. – *Fole*: unghest. – *galen*: forhekset, forbandet. – *Billighed*: rimelighed.
- 211 *Stolt Henrik*: art af planten gåsefod.
- 212 *Blommer*: blomster.

Wiebe Peters

Skrevet 1871 eller 1872. Trykt delvis i *Digte og Udkast*; første gang i sin helhed i SV/III.